

Elsk din fjende!

4. s. e. trin. 2008

Det handler om at elske næsten – både i den tekst fra Mattæusevangeliet, vi lige har hørt, og i den tekst fra 5. Mosebog i det gamle testamente, jeg læste fra alteret.

I teksten fra det gamle testamente nævnes en bestemt gruppe mennesker, der særligt har omsorg og kærlighed nødvendig, nemlig "den fremmede, den faderløse og enken". Det var nemlig sådan i det gamle Israel, at den fremmede havde noget til fælles med den faderløse og med enken, nemlig dette at det sociale netværk var svagt.

Hvis man var fremmed i landet, var man i en udsat position. Man var afhængig af folks gæstfrihed og hjælpsomhed. Svigtede gæstfriheden og hjælpsomheden, var man ilde stedt som fremmed i landet.

På samme måde var den faderløse afhængig af, at behjertede mennesker tog imod en og behandlede en, som om man var barn af huset. Uden et sted at være hjemme var man ilde stedt som faderløs. (Det er stadigvæk det gamle Israel for flere tusind år siden, vi taler om.)

Og så var der enkerne. Ikke alle var i en lige udsat position. De, som havde børn til at forsørge sig, var heldigt stillet i sammenligning med dem, der ingen børn havde og dermed ikke havde det sociale sikkerhedsnet, som sønner og døtre kunne udgøre.

Der er jo sket noget i samfundsudviklingen fra det bondesamfund, der afspejles i 5. Mosebog og så det samfund, vi kender til. Hvis vi skal tale om de udsatte grupper i vores samfund, så bruger vi vel ikke lige netop vendingen "den fremmede, den faderløse og enken". Vi mener selvfølgelig også, at de udsatte grupper i samfundet har brug for andet og mere, end at der levnes noget til dem af høsten på marken. Vi vil desuden nok mene, at det først og fremmest må være en sag for det offentlige at drage omsorg for disse mennesker.

Der er altså stor afstand i tid fra 5. Mosebog til nutiden. Men det blivende budskab er, at et samfund til enhver tid må bedømmes på, hvordan der drages omsorg for de svage i samfundet.

Nu springer vi over til evangeliet, hvor vi nok må sige, at Jesus skærper kravet om elske næsten på en ganske voldsom måde. Du skal ikke kun elske din næste, siger Jesus. Nej, du skal elske din fjende!

D.v.s. du skal elske netop den, du ikke elsker, men søger at holde fra livet, fordi vedkommende er din fjende. Og for at det ikke skal være løgn, siger Jesus til sidst: "Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske fader er fuldkommen".

Hvad er meningen? Hvordan skal det forstås, at næstekærligheden udstrækkes til også at omfatte min fjende?

Nu er der i hvert fald en alvorlig misforståelse, vi skal undgå. Nemlig den misforståelse, at man ikke må have fjender, og at det altid er ens egen skyld, hvis man har fjender.

Ganske vist gør jeg klogt i at overveje, hvis jeg opdager, at en person er fjendtligt stemt imod mig, om jeg måske selv har givet anledning til fjendskabet. Det kunne jo være, at jeg har båret mig forkert ad i en eller anden forbindelse, og så må jeg gøre mig umage for at gøre forholdet godt igen.

Men det kan også være, at årsagen til fjendskabet er at finde hos den anden. Den anden misforstår mine handlinger, den anden vil ikke tro på mine gode hensigter, den anden har simpelthen ikke tillid til mig og møder mig derfor mere eller mindre åbenlyst som fjende.

Vi kan her tænke på, at Mesteren selv langt fra var ukendt med at have fjender. Jesus fik meget tidligt en del af de skriftkloge farisæere på nakken. Snart blev Jesus klar over, at nogle af hans modstandere ønskede ham død og borte. De værste fjender havde han i Jerusalem.

Når Jesus fik fjender, så var det ikke, fordi han ønskede at have fjender, men fordi ikke alle var rede til at tro på Gud, sådan som billedet af Gud var i Jesu forkyndelse. Man var ikke rede til at gå ind for den utopi af Guds Rige, som Jesus i det små var begyndt at virkeliggøre. Man blev simpelthen bange for, hvad denne Jesus fra Nazareth dog kunne finde på at gøre ved religionen. Resultatet blev, som vi ved, at man til sidst fik bragt Jesus til tavshed.

Det afgørende er nu, at Jesus godt vidste, at hans dødsfjender befandt sig i Jerusalem. Alligevel gik han ind midt iblandt dem for dog at møde dem ansigt til ansigt. Det var faktisk en form for fjendekærlighed, han dermed udviste.

Og den fjendekærlighed betalte han prisen for. For det hørte med til den ganske særlige rolle, Jesu havde som den, der bærer verdens synder.

Det er ikke vores rolle at bære verdens synder. Vores kald er betydelig mindre omfattende end Mesterens kald. Men det er i al beskedenhed vores rolle at være med til at bære de byrder, som fjendskabet er, hvor og når det forekommer.

At bære et fjendskabs byrde vil sige, at man på samme tid ser virkeligheden i øjnene, som den er, og søger om muligt at ændre den til det bedre.

Den allerbedste sammenfatning af, hvad Jesus vil sige med sin tale om at elske fjenden, er at finde lidt tidligere i Mattæusevangeliet. Næmlig i denne sentens fra bjergprædikenen: "Salige er de, som stifter fred, thi de skal kaldes Guds børn".

At stifte fred – det er det, det gælder om. Både i forholdet mellem mig og min næste og i forholdet mellem min ene næste og min anden næste.

Amen.